

Sygn. akt II C 30/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR A. Z.

Protokolant: sekr. sąd. A. Z.

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2019 roku, w Ł.

na rozprawie

sprawy z powództwa N. R.

przeciwko (...) Klubowi Sportowemu Wyższej Szkoły Sportowej i Szkoły (...) w Ł.

o ustalenie nieważności umowy

1. oddala powództwo;

2. zasądza od N. R. na rzecz (...) Klubu Sportowego Wyższej Szkoły Sportowej i Szkoły (...) w Ł. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 30/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 listopada 2017 roku, skierowanym przeciwko (...) Klubowi Sportowemu Wyższej Szkoły Sportowej i Szkoły (...) w Ł., N. R. wniosła o ustalenie, że kontrakt zawarty pomiędzy powódką a pozwanym w dniu 10 stycznia 2017 roku jest bezwzględnie nieważny oraz o zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że małoletnia powódka jest utalentowaną zawodniczką koszykówki. W dniu 10 stycznia 2017 roku zawarła z pozwanym Klubem umowę kontraktu sportowego, która jako przekraczająca zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniej jest nieważna, gdyż na jej zawarcia nie została wyrażona uprzednia zgoda przez sąd rodzinny. W ocenie strony powodowej, umowa przekracza zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniej, gdyż zabrania między innymi małoletniej powódce korzystania ze sprzętu sportowego innego niż wskazany przez pozwanego, grania w innej drużynie bez zgody pozwanego, zobowiązuje małoletnią do uczęszczania do Szkoły Mistrzostwa Sportowego im. K. G. (1) w Ł. oraz promowania, reklamowania w okresie obowiązywania kontraktu, który miał wiązać strony do dnia 30 czerwca 2021 roku, firm i osób reprezentowanych przez klub.

(pozew k.2-6, pełnomocnictwo k.7, zarządzenie k.16, pismo k.19, zarządzenie k.23)

W odpowiedzi na pozew pozwany nie uznał powództwa. Wniósł jego oddalenie i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Pełnomocnik pozwanego wskazał, że podpisanie łączącego strony kontraktu z dnia 10 stycznia 2017 roku nie stanowiło czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniej, a zatem nie była potrzebna zgoda sądu opiekuńczego na jego zawarcie. Podniósł, że powódka zaprzestała wywiązywać się z ciążących na niej zgodnie z

umową obowiązków – nie rozpoczęła w dniu 7 sierpnia treningów przewidzianych harmonogramem oraz nie wzięła udziału zorganizowanym i opłaconym przez Klub obozie przygotowawczym. Podał, że Klub wywiązuje się ze swoich obowiązków względem powódki, w tym wypłaca wynagrodzenie w kwocie 100 zł netto miesięcznie.

(odpowiedź na pozew k.26-28, pełnomocnictwo k.29, zaświadczenie k.67-67 v., uchwała k.68, statut k.73-76 v.)

Na rozprawie w dniu 8 lutego 2019 roku pełnomocnik powódki popierał powództwo. Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa. Wskazał, że kontrakt łączący strony jest ważny, gdyż nie stanowił czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka, a został podpisany przez oboje rodziców powódki. Podał, że w ocenie strony pozwanej sporna umowa miała charakter cywilnoprawny.

(protokół rozprawy k.60-62, nagranie 00:03:07-00:24:07)

Na rozprawie w dniu 3 września 2019 roku pełnomocnicy stron podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(protokół rozprawy k.80, k.87, nagranie 00:01:51-00:02:15, 01:34:59-01:46:51)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

N. R. urodziła się (...) w Ł.. Jej rodzicami są A. R. (1) z domu S. i T. R..

(dowód: odpis skrócony aktu urodzenia k.8)

Rodzicom powódki przysługuje w stosunku do N. R. pełnia władzy rodzicielskiej.

(okoliczność bezsporna)

N. R. rozpoczęła naukę w Szkole Mistrzostwa Sportowego im. K. G. (1) w Ł. w roku szkolnym 2015/2016. Trenowała też koszykówkę w pozwanym Klubie.

(dowód: przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powódki A. R. (2) – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.83-85, nagranie 00:37:56-00:59:10, przesłuchanie P. S. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.85-87, nagranie 00:59:33-01:32:09)

(...) Klub Sportowy Wyższej Szkoły Sportowej i Szkoły (...) w Ł. zawiera kontrakty sportowe ze sportowcami trenującymi w klubie. W przypadku małoletnich sportowców wymagane jest podpisanie umowy przez ich rodziców. Kontrakty są przygotowywane w oparciu o szablon, który w razie potrzeby jest modyfikowany indywidualnie dla danego zawodnika. Kontrakty są formą finansowej pomocy dla rodziców zawodnika, a jednocześnie mają zapewnić zawodnikom prawidłowy rozwój sportowy, co wymaga okresu czasu od 4 do 5 lat. Z tego względu, na ogół kontrakty są zawierane na okres do ukończenia przez zawodnika szkoły średniej. Do podstawowych obowiązków Klubu przewidzianych w kontraktach należą: wypłata stypendium dla zawodnika, ponoszenie kosztów wyżywienia w szkolnej stołówce oraz ponoszenie opłat za bursę, w której zamieszkują uczniowie szkoły spoza Ł., a w pewnych wypadkach obowiązek zapewnienia przez Klub sprzętu sportowego dla zawodnika, ponoszenia przez Klub kosztów leczenia zawodnika.

(dowód: zeznania świadka M. T. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.81-82, nagranie 00:04:38-00:32:40, przesłuchanie P. S. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.85-87, nagranie 00:59:33-01:32:09, przesłuchanie S. C. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.87, nagranie 00:32:22-01:34:45)

(...) Klub Sportowy Wyższej Szkoły Sportowej i Szkoły (...) w Ł. był zainteresowany zawarciem kontraktu sportowego z małoletnią zawodniczką N. R.. Trener koszykówki M. T. uważał, że powódka jest bardzo utalentowaną zawodniczką. Klub wiązał duże nadzieje z dalszym rozwojem zawodniczki.

N. R. także chciała podpisać kontrakt z pozwanym Klubem. Propozycję jego zawarcia traktowała jako swój sukces. Powódka chciała trenować koszykówkę i rozwijać się. Natomiast, jej rodziców nie było stać na ponoszenie kosztów związanych z trenowaniem koszykówki, zwłaszcza takich jak wyjazdy na zawody czy obozy szkoleniowe.

(dowód: zeznania świadka M. T. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.81-82, nagranie 00:04:38-00:32:40, przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powódki A. R. (2) – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.83-85, nagranie 00:37:56-00:59:10, przesłuchanie P. S. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.85-87, nagranie 00:59:33-01:32:09, przesłuchanie S. C. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.87, nagranie 00:32:22-01:34:45)

W dniu 10 stycznia 2017 roku N. R. (Zawodniczka) reprezentowana przez rodziców A. R. (2) i T. R. oraz (...) Klub Sportowy Szkoły (...) w Ł. (Klub), reprezentowany przez P. S. i S. C. zawarli umowę zgodnie, z którą Zawodniczka będzie reprezentowała Klub od dnia 10 lutego 2017 roku do dnia 30 czerwca 2021 roku (§ 1 umowy).

Stosownie do § 2 ust.1 umowy, Zawodniczka będzie otrzymywała wynagrodzenie od Klubu w gwarantowanej wysokości 100 PLN netto (słownie: sto złoty netto) miesięcznie. Klub zobowiązał się zapewnić zawodniczce obiady w Szkole Mistrzostwa Sportowego im. K. G. (§ 2 ust.2 umowy) oraz dwa razy do roku zrefundować Zawodniczce zakup obuwia sportowego do koszykówki (§ 2 ust.3 umowy). Wyplata wynagrodzenia, o którym mowa w § 2 pkt 1 umowy, miała następować na rachunek bankowy Zawodniczki o numerze wskazanym w umowie.

Strony ustaliły, iż zapłata wynagrodzenia dla Zawodniczki nastąpi z zachowaniem wszelkich przepisów podatkowych obowiązujących w dniu dokonania płatności, a Klub opłaci stosowne daniny do Urzędu Skarbowego i ZUS (§ 2 ust.4 umowy).

Klub zobowiązał się do terminowego wypłacania kwot należnych Zawodniczce na podstawie niniejszego Kontraktu, a także do zapewnienia Zawodniczce bezpłatnej opieki lekarskiej i odnowy biologicznej oraz pokrywania wszelkich kosztów leczenia urazów kontuzji oraz pokrywania kosztów związanych z udziałem Zawodniczki w zawodach i obozach sportowych, pokrywania kosztów związanych z licencjami oraz wszelkimi pozwoleniami niezbędnymi do gry w rozgrywkach PZKosz. Ponadto, Klub zobowiązał się do oceny postępów sportowych Zawodniczki po skończonym sezonie sportowym. W umowie wskazano, że na podstawie tych wyników istnieje możliwość zwiększenia stypendium sportowego aneksem do niniejszej umowy (§ 3 umowy).

Zawodniczka oświadczyła, że nie istnieją żadne przeszkody prawne ani fizycznie uniemożliwiające zawarcie i realizację niniejszego kontraktu oraz że nie jest związana żadną umową, która obowiązuje w trakcie kontraktu (§ 4 ust.1 i 2 umowy).

Zawodniczka została zobowiązana do uczęszczania do Szkoły Mistrzostwa Sportowego im K. G. (1) w Ł. (§ 4 ust.12 umowy).

Zawodniczka została także zobowiązana do godnego reprezentowania Klubu na boisku jak i poza nim, do sumiennego i aktywnego udziału w zajęciach szkoleniowych i zawodach sportowych drużyny koszykówki kobiet, zgodnie z zaleceniami kadry szkoleniowej i kierownictwa Klubu, do dołożenia najwyższych starań w celu stałego podnoszenia swojego poziomu sportowego oraz do poddawania się obowiązkowym badaniom lekarskim (§ 4 ust.3-6 umowy).

Ponadto, Zawodniczka została zobowiązana do promowania, reklamowania w okresie obowiązywania niniejszego Kontraktu (m.in. poprzez udostępnianie dla potrzeb mediów swojego wizerunku, udziału w imprezach promocyjnych, udział w zajęciach treningowych z młodszymi grupami, akcjach szkoleniowych związanych z propagowaniem koszykówki wśród dzieci i młodzieży, w których Klub bierze udział) i firm, osób do których prezentowania zobowiązany jest Klub, a także do używania podczas zawodów sportowych wyłącznie sprzętu sportowego (koszulki, spodenki, dresy) wskazanego przez Klub (§ 4 ust.7 umowy).

Zawodniczka została zobowiązana do nie udzielania wypowiedzi naruszających dobre imię Klubu, Zarządu, pracowników, trenerów, koleżanek z zespołu, przestrzegania zakazu spożywania alkoholu, wszelkich innych środków psychoaktywnych oraz jakichkolwiek środków dopingujących, przestrzegania zakazu jakichkolwiek środków farmakologicznych bez wcześniej konsultacji i uzyskania zgody lekarza wskazanego przez Klub (§ 4 ust.8-11 umowy).

Zgodnie z § 5 ust.1 umowy, Klub został uprawniony do rozwiązania kontraktu z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia w przypadku, gdy Zarząd Klubu stwierdzi, iż Zawodniczka prowadzi niesportowy tryb życia oraz swoim postępowaniem narusza postanowienia regulaminu sekcji koszykówki Klubu, co zostanie udowodnione i zostanie orzeczone prawomocnym orzeczeniem odpowiednich organów dyscyplinarnych (...) Związku (...). Ponadto, stosownie do § 5 ust.2 umowy Klub otrzymał prawo rozwiązania kontraktu ze skutkiem natychmiastowym w przypadku:

- a) stwierdzenia faktu używania przez Zawodniczkę niedozwolonych środków dopingujących lub środków odurzających chyba, że środek ten został podany przez osoby zatrudnione w klubie (lekarz, masażysta);
- b) stwierdzenia spożycia alkoholu;
- c) stwierdzenia palenia papierosów lub innych używek;
- d) nieuczęszczania na zajęcia szkolne i sportowe.

Po wygaśnięciu albo rozwiązaniu kontraktu, Zawodniczka ma obowiązek niezwłocznie zwrócić Klubowi wszystkie rzeczy otrzymane od Klubu na czas trwania niniejszego Kontraktu. Po wygaśnięciu kontraktu, Zawodniczka jest graczem wolnym i może dowolnie zmieniać barwy klubowe. Natomiast, Klub po wygaśnięciu kontraktu otrzymał prawo pierwszeństwa w przedstawieniu oferty kontraktu na kolejny sezon (§ 6 umowy).

W § 7 umowy wskazano, że Zawodniczka nie może bez zgody Klubu uczestniczyć w treningach lub meczach innego klubu, brać udziału jakichkolwiek zawodach sportowych, uprawiać sportów ekstremalnych. Zaś, w przypadku powołania Zawodniczki do kadry narodowej Klub zobowiązuje się do udzielenia Zawodniczce niezbędnych zezwoleń celem udziału w zgrupowaniach i meczach.

Zawodniczka oświadczyła, iż nie będzie reklamowała żadnych podmiotów ani produktów z wyjątkiem tych, na reklamowanie których władze Klubu wyraziły zgodę (§ 8 umowy) oraz że jej aktualny stan zdrowia pozwala na realizację niniejszego kontraktu, co oznacza w szczególności brak jakichkolwiek chorób i kontuzji, które uniemożliwiłyby wykonanie zobowiązań określonych niniejszym kontraktem (§ 9 umowy).

Zgodnie z § 12 umowy, wszelkie zmiany lub uzupełniania kontraktu wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Kontrakt został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymał Klub, a jeden Zawodniczka (§ 13 umowy).

Umowa została podpisana przez N. R. oraz jej rodziców A. R. (2) i T. R., a ze strony Klubu przez P. S. i S. C..

Powyższy kontrakt był typową umową zawieraną przez Sekcję K. pozwanego Klubu z zawodnikami. Projekt umowy został przesłany rodzicom powódki mailem. Powódka otrzymała także wydrukowany projekt umowy, aby mogła pokazać go rodzicom, co uczyniła. Ponadto, przed podpisaniem umowy prezes pozwanego Klubu (...) omawiał z rodzicami powódki treść kontraktu, zasady jego funkcjonowania. Rodzice powódki nie zgłaszali wówczas zastrzeżeń do treści kontraktu. Rodzice powódki nie konsultowali treści kontraktu z prawnikiem przed jego podpisaniem.

(dowód: umowa k.9-11, przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powódki A. R. (2) – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.83-85, nagranie 00:37:56-00:59:10, przesłuchanie P. S. – protokół rozprawy z dnia 3 września

2019 roku k.85-87, nagranie 00:59:33-01:32:09, przesłuchanie S. C. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.87, nagranie 00:32:22-01:34:45)

Przed zawarciem powyższego kontraktu rodzice powódki nie występowali do sądu opiekuńczego o zezwolenie na jego zawarcie.

(okoliczność bezsporna)

W przypadku, gdy zawodnik chce zmienić pozwanego Klub Sportowy na inny, potrzebna jest zgoda pozwanego Klubu. W takich wypadkach standardem jest rozwiązanie łączącego strony kontraktu za porozumieniem stron.

(dowód: zeznania świadka M. T. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.81-82, nagranie 00:04:38-00:32:40, przesłuchanie P. S. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.85-87, nagranie 00:59:33-01:32:09)

N. R. otrzymywała i nadal otrzymuje od pozwanego Klubu stypendium w kwocie 100 zł miesięcznie, które wpływa na jej rachunek bankowy. Otrzymane pieniądze przeznacza na własne potrzeby takie jak ubrania, kosmetyki. Powódka miała zapewnione bezpłatne obiady w szkole oraz opiekę medyczną. W okresie do września 2017 roku Klub zakupił także dla powódki jedną parę butów do koszykówki. Po podpisaniu kontraktu rodzice powódki nie ponosili żadnych kosztów szkolenia i treningów córki.

(dowód: przesłuchanie przedstawicielki ustawowej powódki A. R. (2) – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.83-85, nagranie 00:37:56-00:59:10, przesłuchanie P. S. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.85-87, nagranie 00:59:33-01:32:09)

W dniu 4 sierpnia 2017 roku N. R. poinformował trenera koszykówki M. M. (1) na M., że zdecydowała się zmienić klub. Trener próbował ją przekonać, aby pozostała w klubie. Powódka przyszła na kilka treningów na przełomie sierpnia i września 2017 roku, a następnie zaprzestała trenować w pozwanym Klubie.

Od dnia 1 września 2017 roku N. R. podjęła naukę w Szkole Mistrzostwa Sportowego im. M. G.. Powódka zmieniła szkołę bez zgody pozwanego Klubu. Powódka nie zawiadomiła pozwanego Klubu, że zmieniła szkołę. Władze Klubu dowiedziały się o tym od innych zawodniczek.

(dowód: zeznania świadka M. M. (2) – protokół rozprawy z dnia 8 lutego 2019 roku, k.62-63, nagranie 00:26:25-00:48:29, przesłuchanie P. S. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.85-87, nagranie 00:59:33-01:32:09, przesłuchanie S. C. – protokół rozprawy z dnia 3 września 2019 roku k.87, nagranie 00:32:22-01:34:45)

W piśmie z dnia 18 sierpnia 2017 roku skierowanym do A. R. (2) i T. R. pozwany Klub wskazał, że strony wiąże ważna umowa z dnia 10 stycznia 2017 roku, która nie została skutecznie wypowiedziana i wezwał N. R. do rozpoczęcia treningów zgodnie z harmonogramem.

(dowód: pismo k.30-31)

W piśmie z dnia 30 sierpnia 2017 roku skierowanym do pozwanego Klubu pełnomocnik powódki podniósł, iż łącząca strony umowa z dnia 10 stycznia 2017 roku jest nieważna, jako przekraczająca zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka, gdyż została zawarta bez uprzedniej zgody sądu opiekuńczego.

(dowód: pismo k.12-14)

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie powołanych wyżej dowodów - dokumentów i ich kserokopii (w oparciu o art.308 k.p.c.), zeznań świadków, a także przesłuchania stron. Przy czym z zakresie faktów posiadających

istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia stan faktyczny pozostawał w zasadzie poza sporem stron, który koncentrował się na kwestiach prawnych.

Dokonując ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, Sąd pominął kserokopię dokumentacji medycznej powódki k.51-59, jako pozostającą bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. Wbrew twierdzeniom pełnomocnika powódki, dokumentacja ta nie stanowi dowodu na okoliczność, iż sporna umowa przekracza zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniej, ale na okoliczność stanu zdrowia powódki, w okresie jakiego dotyczy, a kwestia ta pozostaje irrelevantna dla wyrokowania, podobnie jak kwestia ewentualnego pokrzywdzenia powódki.

Ustalając powyższy stan faktyczny, Sąd w przeważającej części nie uwzględnił zeznań świadka M. M. (2) złożonych na rozprawie w dniu 8 lutego 2019 roku. Albowiem, świadek nie posiadał żadnej wiedzy na temat okoliczności zawierania spornej umowy, jak również zasad podpisywania w pozwanym Klubie kontraktów z zawodniczkami oraz ich treści. Natomiast, w pozostałym zakresie zeznania świadka dotyczą kwestii pozostających bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. Sąd pominął także w części zeznania świadka M. T., w zakresie w jakim były one zbędne dla wyrokowania.

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy, Sąd nie dał wiary przesłuchaniu przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki w zakresie, w jakim twierdziła, iż N. R. nie chciała za bardzo podpisać kontraktu sportowego z pozwanym Klubem, lecz została do tego zmuszona przez matkę, która powiedziała córce, że jeżeli nie podpisze umowy, rodziców nie będzie stać, aby wyjeżdżała na szkolenia. Wskazane twierdzenia przedstawicielki ustawowej powódki pozostają w tym zakresie w sprzeczności z pozostałym zgromadzonym materiałem dowodowym, a w szczególności zeznaniami świadka M. T. oraz przesłuchaniem prezesa pozwanego Klubu (...), z których wynika, że powódka chciała podpisać kontrakt i cieszyła się po otrzymaniu propozycji jego zawarcia, gdyż chciała trenować i się rozwijać. Ponadto, wobec zakreślonej w pozwie podstawy faktycznej żądania, jaką stanowi zawarcie umowy przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka bez uprzedniej zgody sądu opiekuńczego, kwestie ewentualnych wad oświadczenia woli są nieistotne dla rozstrzygnięcia. Albowiem, do momentu zamknięcia rozprawy pełnomocnik powódki nie dokonał przedmiotowej modyfikacji powództwa w zakresie jego podstawy faktycznej, co w świetle przepisu art. 193 § 2¹ k.p.c. wymagało złożenia pisma procesowego. Dodatkowo, wskazać należy, iż sytuacja opisana przez przedstawicielkę ustawową powódki nie spełnia przesłanek żadnej z wad oświadczenia woli przewidzianej w przepisach kodeksu cywilnego (art.82 k.c., art.83 k.c., art.84 k.c., art.86 k.c., art.87 k.c.). Natomiast, postępowanie matki powódki może rodzić wątpliwości, co do należytego wypełniania przez nią obowiązków wynikających z art. 95 § 4 k.r.o., zgodnie z którym rodzice przed powzięciem decyzji w ważniejszych sprawach dotyczących osoby lub majątku dziecka powinni je wysłuchać, jeżeli rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości dziecka na to pozwala, oraz uwzględnić w miarę możliwości jego rozsądne życzenia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu, jako nieuzasadnione.

W niniejszej sprawie powódka wniosła o ustalenie, że kontrakt sportowy zawarty pomiędzy nią a pozwanym Klubem, w dniu 10 stycznia 2017 roku, bez uprzedniej zgody sądu opiekuńczego, jest bezwzględnie nieważny jako umowa przekraczająca zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniej.

Pozwany nie uznał powództwa, wnosił o jego oddalenie wskazując, że sporna umowa nie przekracza zakresu zwykłego zarządu majątkiem dziecka.

W związku z tym, kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia miała ocena charakteru łączącej strony umowy z dnia 10 stycznia 2017 roku, a przede wszystkim ustalenie, czy jest to umowa przekraczająca zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka.

Normy polskiego prawa cywilnego, poza kilkoma wyjątkami, w zasadzie nie dają podstawy do konstruowania żądania w postaci ustalenia stosunku prawnego lub prawa. Taką normą ogólną, mającą w swej podstawowej treści sens materialnoprawny, choć umieszczoną w kodeksie postępowania cywilnego, jest art. 189 k.p.c., zgodnie z którym

powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W świetle powołanego przepisu, interes prawny stanowi przesłankę merytoryczną powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa. Decyduje o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, że wymieniony w powództwie stosunek prawny lub prawo istnieje bądź nie istnieje. Drugą przesłanką merytoryczną takiego powództwa jest wykazanie przez powoda prawdziwości jego twierdzeń o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje czy też nie istnieje.

Powszechnie przyjmuje się, iż interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. zachodzi wówczas, gdy z obiektywnego punktu widzenia istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa, która może zostać usunięta na skutek wydania wyroku przez sąd. Strona powodowa wykazała, że posiada interes prawny w ustaleniu nieważności umowy z dnia 10 stycznia 2017 roku, gdyż pomiędzy stronami istnieje w tym zakresie spór, a kwestia ważności bądź nieważności umowy rzutuje na zakres ewentualnych wzajemnych obowiązków stron kontraktu.

W świetle orzecznictwa, łącząca strony umowa kontraktu sportowego z dnia 10 stycznia 2017 roku była umową nienazwaną, nieuregulowaną wprost przepisami kodeksu cywilnego (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 stycznia 2000 roku, III CKN 531/98, opubl. L.). Jej zawarcie było jednak dopuszczalne i znajdowało oparcie w przewidzianej w polskim prawie cywilnym zasadzie swobody umów, wyrażonej w art.353¹ k.c. Wskazany przepis umożliwia stronom swobodne kształtowanie stosunków umownych zgodnie z ich wolą, byleby ich treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

W przedmiotowej sprawie cel zawartej przez strony umowy, jakim jest z jednej strony możliwość trenowania koszykówki przez N. R., a z drugiej strony zapewnienie jej szeroko rozumianego wsparcia finansowego i merytorycznego ze strony pozwanego Klubu nie są sprzeczne z ustawą, zasadami współżycia społecznego ani właściwościami tego rodzaju stosunku prawnego. Sporna umowa jest w swej treści typowym kontraktem tego rodzaju. W judykaturze wskazuje się przy tym na zasadność stosowania do takich kontraktów sportowych, przepisów dotyczących umów o świadczenie usług natury faktycznej, do których poprzez art. 750 k.c. odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego normujące umowę zlecenia.

W dalszej kolejności poczynić należy kilka uwag natury ogólnej dotyczących zarządu majątkiem małoletniego dziecka.

Zgodnie z art.92 k.r.o., dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską. Co do zasady władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom (art. 93 § 1 k.r.o.). Jeżeli jedno z rodziców nie żyje albo nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, władza rodzicielska przysługuje drugiemu z rodziców. To samo dotyczy wypadku, gdy jedno z rodziców zostało pozbawione władzy rodzicielskiej albo gdy jego władza rodzicielska uległa zawieszeniu (art.94 § 1 k.c.).

W niniejszej sprawie, poza sporem stron pozostawała okoliczność, iż obojgu rodzicom powódki przysługuje pełnia władzy rodzicielskiej w stosunku do N. R..

Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw (art.95 § 1 k.r.o). Ponadto, stosownie do przepisu art. 98 § 1 k.r.o., rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawy dziecka.

Jak wynika z art.101 § 1 k.r.o., rodzice obowiązani są sprawować z należytą starannością zarząd majątkiem dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Zarząd sprawowany przez rodziców nie obejmuje zarobku dziecka ani przedmiotów oddanych mu do swobodnego użytku (art. 101 § 2 k.r.o.). Natomiast, zgodnie z § 3 powołanego przepisu, rodzice nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko.

Stosownie do art.15 k.c., małoletni którzy ukończyli lat trzynaście mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych (w szczególności art.20 k.c.), ważność czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, wymaga zgody jej przedstawiciela ustawowego (art.17 k.c.), albo potwierdzenia przez przedstawiciela ustawowego bądź przez małoletniego po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych (art.18 k.c.).

Zważyć przy tym należy, iż w świetle powyższych przepisów, poza wyłączeniami przewidzianymi w przepisach szczególnych lub wynikającymi z charakteru danej czynności, rodzice są umocowani do reprezentacji małoletniego, a zatem ich rola nie ogranicza się jedynie do wyrażania zgody na czynności prawne dokonywane przez samego małoletniego, lecz może także polegać na ich dokonywaniu za małoletniego, zarówno w zakresie czynności zwykłego zarządu, jak i czynności go przekraczających.

Jak wskazano powyżej, stosownie do treści art. 101 § 3 k.r.o. rodzice nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko. Zezwolenie sądu opiekuńczego nie jest więc wymagane na dokonanie czynności zwykłego zarządu majątkiem dziecka.

W judykaturze i piśmiennictwie, na gruncie przepisów kodeksu cywilnego o zarządzie rzeczą wspólną, przyjmuje się, że przez czynności zwykłego zarządu należy rozumieć załatwianie bieżących spraw związanych ze zwykłym korzystaniem z rzeczy, pobieraniem z niej pożytków i jej utrzymywaniem w stanie niepogorszonym, wszystko zaś, co nie mieści się w tych granicach, należy do czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu.

Nieco inaczej doktryna i orzecznictwo podchodzą do oceny czynności dotyczących zarządu majątkiem dziecka. W piśmiennictwie i judykaturze Sądu Najwyższego wskazuje się na konieczność uwzględnienia okoliczności konkretnej sytuacji majątkowej dziecka przy ocenie dokonywanej czynności zarządu jego majątkiem (czy ma ona charakter zwykłego zarządu czy też go przekracza). W ostatnich latach podkreśla się także zasadność analizowania owej sytuacji majątkowej dziecka z uwzględnieniem zmieniających się w szybkim tempie realiów społeczno- gospodarczych. Wśród czynników pozwalających na ocenę sytuacji małoletniego wymienia się między innymi: ciężar gatunkowy czynności, wartość przedmiotu majątkowego, którego czynność ta dotyczy, stosunek tej wartości do posiadanego przez małoletniego majątku, ryzyko narażenia interesu majątkowego dziecka w przeciętnych i typowych sytuacjach życiowych oraz możliwe korzyści wynikające z czynności w sferze majątkowej dziecka. Wskazuje się, że ocena charakteru czynności powinna zostać dokonana w świetle zasad doświadczenia życiowego. Przyjmuje się, że czynności niepolegające na zaciąganiu zobowiązania lub rozporządzaniu prawem majątkowym dziecka (czyli tzw. czynności nieobciążliwe) najczęściej wchodzi w zakres zwykłego zarządu (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 października 1968 roku, II PR 433/68, niepubl., Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 kwietnia 1977 roku, OSNC 1978 rok, nr 2, poz. 19, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 listopada 1982 roku, I CR 234/82, L.).

Przykładowo w orzecznictwie Sądu Najwyższego za czynności mieszczącą się w ramach zwykłego zarządu majątkiem dziecka uznawane jest: zawarcie przez rodziców na rzecz dziecka umowy darowizny nieruchomości w stanie wolnym od zobowiązań wobec darczyńcy lub osób trzecich, choć w sytuacji, gdy przedmiotem darowizny jest nieobciążona nieruchomość, która wymaga kosztownych remontów, konserwacji, nakładów itp. czynność taka może być ad casu uznana za przekraczającą zakres zwykłego zarządu. Jednocześnie, kupno niewielkiej nieruchomości gruntowej o niskiej wartości na rzecz dziecka posiadającego duży majątek stanowić może czynność zwykłego zarządu (tak między innymi Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 kwietnia 1977 roku, OSNC 1978 rok, nr 2, poz. 19, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 listopada 1982 roku, I CR 234/82, Legalis Helena Ciepla, „Zarząd majątkiem dziecka”, Henryk Haak „Komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.”, „Komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.” pod. red. Konrada Osajdy).

Natomiast, za czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka w orzecznictwie uznawane jest przede wszystkim: zbycie bardziej wartościowych składników majątku dziecka (w tym nieruchomości), i to zarówno wtedy, gdy chodzi o zbycie nieodpłatne, jak i wtedy, gdy chodzi o zbycie odpłatne, odpłatne nabycie

nieruchomości, związane z przeznaczeniem znacznych środków pochodzących z majątku dziecka, a także zrzeczenie się własności bardziej wartościowej rzeczy (w tym nieruchomości), ustanowienie na nieruchomości ograniczonego prawa rzeczowego (np. służebności czy hipoteki), zaciągnięcie pożyczki w kwocie przekraczającej bieżące potrzeby, zawarcie na dłuższy czas umowy najmu czy umowy dzierżawy rzeczy należącej do majątku dziecka, zawarcie ugody w sprawie wykraczającej poza bieżącą administrację (np. co do należnego dziecku odszkodowania, w sprawie o dział spadku czy zniesienie współwłasności) - w tym także ugody sądowej, zrzeczenie się dziedziczenia, odrzucenie spadku czy przyjęcie go wprost, skrócenie okresu ubezpieczenia z tytułu umowy zaopatrzenia dzieci (tzw. umowy posagowej) oraz przyjęcie niezwaloryzowanego świadczenia z tego tytułu (tak między innymi Sąd Najwyższy: w uchwale z dnia 4 lutego 1997 roku, III CZP 127/96, OSNC 1997 rok, Nr 5, poz. 50, s. 14, w postanowieniu z dnia 12 grudnia 1997 roku, III CKU 92/97, Legalis, w postanowieniu z dnia 27 maja 1998 roku, I CKU 181/97, Legalis, postanowieniu z dnia 15 lipca 2005 roku, IV CK 20/05, OSNC 2006 rok, Nr 6, poz. 106, s. 75, w postanowieniu z dnia 9 września 1997 roku, I CKU 13/97, Prokuratura i Prawo 1998 rok, Nr 3, s. 29, Henryk Haak „Komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.”, „Komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.” pod. red. Konrada Osajdy).

Z kolei, do czynności faktycznych, przekraczających zakres zwykłego zarządu zalicza się: zmianę charakteru gospodarstwa (np. z rolnego na hodowlane), zmianę przeznaczenia domu (np. z mieszkalnego na użytkowy), rozbiórkę wartościowego budynku, dokonanie na nieruchomości kosztownych nakładów połączone z przeznaczeniem na ten cel innego składnika (znacznej wartości) majątku dziecka (najczęściej pieniędzy).

Konsekwencją braku zezwolenia sądu opiekuńczego przewidzianego w art. 101 § 3 k.r.o. jest bezwzględna nieważność czynności prawnej dokonanej przez przedstawiciela ustawowego bez takiej zgody. Zezwolenie, o którym mowa w powołanym przepisie, musi być udzielone przed dokonaniem czynności, a nie ex post.

Zezwolenie uzyskane po dokonaniu czynności nie wpływa na ważność określonej czynności i nie sanuje jej nieważności. Jednakże, gdy - w myśl art. 18 § 1 k.c. - ważność określonej umowy zależy od potwierdzenia jej przez przedstawiciela ustawowego, zezwolenie sądu opiekuńczego może być udzielone po zawarciu umowy przez dziecko, a przed jej potwierdzeniem przez przedstawiciela ustawowego (np. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1977 roku, III CZP 73/76, OSNCP 1978 rok, Nr 2, poz. 19, Henryk Haak „Komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.”, „Komentarz do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.” pod. red. Konrada Osajdy).

Jednocześnie, na uwagę zasługuje okoliczność, iż bezprawne dokonanie przez rodziców czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka (czyli także jej dokonanie bez stosownego zezwolenia sądu opiekuńczego) skutkować może powstaniem po stronie rodziców odpowiedzialności odszkodowawczej wobec dziecka.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, nie sposób przyjąć, iż zawarta przez strony w dniu 10 stycznia 2017 roku umowa kontraktu sportowego stanowiła czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka, a w konsekwencji wymagała zgody sądu opiekuńczego na jej zawarcie.

Zgodnie z umową powódka otrzymuje od Klubu wynagrodzenie w gwarantowanej wysokości 100 zł netto miesięcznie, ma zapewnione bezpłatne obiady w Szkole Mistrzostwa Sportowego im. K. G., dwa razy do roku refundację zakupu obuwia sportowego do koszykówki, bezpłatną opiekę lekarską i odnowę biologiczną, pokrywanie wszelkich kosztów leczenia urazów kontuzji, a także pokrywanie kosztów związanych z udziałem w zawodach i obozach sportowych, kosztów związanych z licencjami oraz wszelkimi pozwoleniami niezbędnymi do gry w rozgrywkach (...) Związku (...). A zatem, w sferze dotyczącej majątku małoletniej umowa przewiduje jedynie przysporzenia na rzecz jej majątku, którym nie towarzyszą obciążenia o charakterze majątkowym. Ciężar gatunkowy wskazanej czynności prawnej, w realiach dzisiejszego obrotu prawnego nie jest tego rodzaju, aby wymagał ingerencji sądu opiekuńczego. Na podstawie spornej umowy N. R. uzyskała szereg korzyści majątkowych, bez ryzyka narażenia jej interesu majątkowego na uszczerbek. Zwłaszcza, że z umowy wynika, że stypendium w kwocie 100 zł netto miesięcznie ma charakter gwarantowany, niezależny od spełnienia innych przesłanek, a dobre wyniki sportowe zawodniczki mogą skutkować jedynie zwiększeniem jego wysokości. Przewidziany w umowie obowiązek promowania, reklamowania w okresie obowiązywania kontraktu (m.in. poprzez udostępnianie dla potrzeb mediów swojego wizerunku, udziału w

impresach promocyjnych, udział w zajęciach treningowych z młodszymi grupami, akcjach szkoleniowych związanych z propagowaniem koszykówki wśród dzieci i młodzieży, w których Klub bierze udział) firm oraz osób, do których prezentowania zobowiązany jest Klub, jest typowy dla kontraktów tego rodzaju i nie narusza interesu majątkowego małoletniej. Także obowiązek używania podczas zawodów sportowych wyłącznie sprzętu sportowego (koszulki, spodenki, dresy) wskazanego przez Klub, nie narusza interesu majątkowego powódki. Tego rodzaju zapisy są standardem w kontraktach sportowych i w istocie pozwalają zawodnikowi uniknąć niemałych wydatków związanych z koniecznością samodzielnego zapewnienia profesjonalnej odzieży sportowej. Podkreślenia wymaga przy tym, iż obowiązek używania wyłącznie sprzętu sportowego wskazanego przez pozwany Klub dotyczy, jak wynika to *expressis verbis* § 4 ust.7 umowy, wyłącznie zawodów sportowych i wbrew twierdzeniom pełnomocnika powódki podnoszonym w pozwie nie ma charakteru ogólnego i bezwzględnego. Także obowiązek zwrotu po wygaśnięciu kontraktu na rzecz Klubu rzeczy otrzymanych przez zawodniczkę od Klubu do używania na czas trwania umowy nie budzi zastrzeżeń, ma charakter typowego zapisu w umowach tego rodzaju i nie skutkuje nadaniem jej charakteru czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka.

Ponadto, umowa nie wyłącza możliwości reklamowania przez zawodniczkę innych podmiotów ani produktów niż dotyczące Klubu, a jedynie uzależnia je od zgody władz Klubu (§ 8 umowy). Także § 7 umowy nie wyklucza uczestnictwa powódki w treningach lub meczach innego klubu, czy zawodach sportowych, ale w tym zakresie wymaga zgody Klubu, co jest zrozumiałe z uwagi na charakter umowy.

Umowa możliwa zatem powódce uzyskiwanie dodatkowych źródeł dochodów i udział w treningach i meczach innego klubu, ale za zgodą pozwanego Klubu. Co istotne, zgodnie z umową w przypadku powołania powódki do kadry narodowej Klub zobowiązał się do udzielenia zawodniczce niezbędnych zezwoleń celem udziału w zgrupowaniach i meczach.

Konkludując, przytoczone powyżej zapisy umowy, które dotyczą sfery majątku powódki przynoszą jej (a także jej rodzicom) różnego rodzaju korzyści majątkowe bez ryzyka negatywnych konsekwencji dotyczących majątek małoletniej. W tej sytuacji, w świetle powołanych wyżej, wypracowanych przez orzecznictwo kryteriów oceny czynności zwykłego zarządu majątkiem dziecka i czynności go przekraczających, nie sposób uznać sporną umowę za czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem N. R.. Umowa została podpisana jednocześnie przez małoletnią i jej oboje przedstawicieli ustawowych i jako niewymagająca zgody sądu opiekuńczego na jej zawarcie jest umową ważną.

Sporna umowa kreuje osobiste obowiązki małoletniej powódki w postaci: zobowiązania do uczęszczania do Szkoły Mistrzostwa Sportowego im. K. G. (1) w Ł., godnego reprezentowania Klubu na boisku i poza nim, do sumiennego i aktywnego udziału w zajęciach szkoleniowych i zawodach sportowych drużyny koszykówki kobiet zgodnie z zaleceniami kadry szkoleniowej i kierownictwa Klubu, do dołożenia najwyższych starań w celu stałego podnoszenia swojego poziomu sportowego oraz do poddawania się obowiązkowym badaniom lekarskim, a także do nie udzielania wypowiedzi naruszających dobre imię Klubu, Zarządu, pracowników, trenerów, koleżanek z zespołu, przestrzegania zakazu spożywania alkoholu, wszelkich innych środków psychoaktywnych oraz jakichkolwiek środków dopingujących, przestrzegania zakazu jakichkolwiek środków farmakologicznych bez wcześniej konsultacji i uzyskania zgody lekarza wskazanego przez Klub. Wskazane obowiązki są typowe dla kontraktów sportowych zawieranych z uczniami. Nie dotyczą one sfery majątku powódki, nie narażają majątku małoletniej na uszczerbek, a zatem nie mogą skutkować uznaniem spornej umowy za przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka.

Natomiast, okoliczność, iż rodzice powódki przed podpisaniem kontraktu nie konsultowali jego treści z prawnikiem, czy też nie przemyśleli konsekwencji zawarcia umowy zobowiązującej córkę do uczęszczania do Szkoły Mistrzostwa Sportowego im. K. G. (1) w Ł. i reprezentowania pozwanego Klubu w okresie obowiązywania kontraktu, zaś obecnie próbują różnymi sposobami doprowadzić do jego wzruszenia, bez względu na konsekwencje dla córki, pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, a w szczególności nie zmienia oceny charakteru spornej umowy. Może natomiast stanowić podstawę do oceny prawidłowości wykonywania przez rodziców powódki przewidzianego

w art.96 § 1 k.r.o., obowiązku troski o fizyczny i duchowy rozwój dziecka z uwzględnieniem jego uzdolnień, a nawet otwierać drogę do roszczeń odszkodowawczych małoletniej wobec rodziców.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. mając na względzie jego wynik. Powódka, jako strona przegrywająca sprawę w całości, zobowiązana była zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego w kwocie 270 zł (ustalone zgodnie § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku poz. 1804 ze zm. w brzmieniu obowiązującym w dacie wytoczenia powództwa). W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie zachodziły podstawy do nieobciążania powódki kosztami procesu na podstawie art.102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku powinien być oceniany z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 roku, I CZ 26/11, LEX nr 1101325, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 roku, II CZ 223/73, Lex nr 7379).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zachodzi „szczególnie uzasadniony wypadek”, o jakim mowa w art. 102 k.p.c. Strona powodowa nie wykazała, aby sytuacja majątkowa i życiowa powódki była tego rodzaju, aby pokrycie kosztów procesu na rzecz pozwanego, obejmujących jedynie zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 270 zł było dla niej szczególnie dotkliwe (jest to jedynie trzykrotność pobieranego przez powódkę stypendium za jeden miesiąc), nie podnosiła nawet żadnych twierdzeń w tym zakresie. Zwłaszcza, że powódka nadal otrzymuje od pozwanego Klubu stypendium w kwocie 100 zł netto miesięcznie, choć nie wykonuje swych obowiązków wobec pozwanego. N. R. od początku procesu była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika w osobie adwokata, a wniesienie pozwu poprzedziła wymiana pism, w których pozwany negował twierdzenia o nieważności umowy. W konsekwencji, strona powodowa winna była liczyć się z możliwością przegrania procesu i związaną z tym koniecznością zwrotu kosztów procesu stronie przeciwnej. Natomiast, odmienne rozstrzygnięcie o kosztach procesu stanowiłoby w istocie przerzucenie kosztów procesu na pozwanego, który w celu obrony swych praw ustanowił pełnomocnika, a którego twierdzenia, co do charakteru spornej umowy okazały się słuszne. Konkludując, w ocenie Sądu, odstąpienie od obciążenia powódki kosztami procesu nie znajdowało w realiach niniejszej sprawy oparcia w zasadach współzycia społecznego. Natomiast, zastosowanie przepisu art.102 k.p.c. przez Sąd jest możliwe jedynie wówczas, gdy pozostaje to w zgodności z owymi zasadami.